

שנה עשרים וארבע - עלון מס' 1203

- @ "פרשת הנשיאים" - ליום ה'.
- @ השבת אין אומרים "צדקתך".
- @ כל חודש ניסן אין אומרים "תחנון".
- @ "ברכת הלבנה" - יום שני בערב משעה 23: 57

בס"ד ה' ניסן ה'תשפ"ד

הדלקת נרות - 18: 49
צאת השבת - 19: 41
רבנו תם - 20: 28

שעון קיץ - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

כפטידון: "ואיש בא"
(מלכים ב' ד')

לא לשכוח למכור חמץ
ולא להמתין ליום האחרון

פרשת תזריע

הרה"ג יצחק יוסף שליט"א
יחל את שיעורו בלויין
בבית הכנסת "אוהל מועד"
במוצ"ש בשעה 21: 30

מעייני הפרשה:

- ← טומאת האשה לאחר שילדה בן או בת.
- ← טומאה הבאה ממחלות העור או מצרעת.
- ← טומאה הבאה משחין או מנגעים בראש ובזקן.
- ← דינים כלליים על המצורע ועל צרעת הבגדים.

"אשה כי תזריע"

לפיכך נסמכה פרשת יולדת לפרשה הקודמת העוסקת בדיני בהמות טמאות, שקצים ורמשים, כדי להודיענו, שאם ההורים אוכלים מאכלות אסורות הרי הם גורמים בזה, שהילדים הנולדים להם יהיו פגומים ולוקים בטמטום הלב.

"אשה כי תזריע וילדה זכר" (י"ב ב')

כי תזריע וילדה זכר - ר"ת: זכות. כי צדקת הבנים על פרייה בזכות האשה. הלא תראה, הנה יעקב היה חושב ברחל, והנה בבוקר היא לאה. ואם כן - חס ושלוש - שראובן נתהווה במחשבת רחל, וכן ישי, כסבור שבא על שפחתו, והייתה זו אשתו ונולד דוד. אלא שהכל תלוי בצדקת האשה ובטהרת מחשבותיה. ולאה אמנו ואם דוד זיכנו מחשבותיהן וקידשו רעיונותיהן בטהרה, ולכן היו הבנים הקדושים. זכות אמותיהם עמדה להם. (החיד"א)

"והיה הנזע ירקרק או אדמדם..."

מה הכוונה בירקרק ואדמדם? "כפל עיין ולמ"ד מורה על חוזק הדבר, שיהיה ירוק שבירוקין". עד כה סברתי שמדובר בירוק ובאדום בהירים, והנה מבאר המלבי"ם שמדובר דווקא בכחות ובחוזק הצבע. (מלבי"ם).

"והיה בעור בשרו לנזע צרעה" (יג ב')

אין "והיה" אלא לשון שמחה, לשמחה תחשב לו לאדם המעלה, שעוונותיו עושים בו רשעים, והטומאה נדחית החוצה מפני הקדושה, כי הנגעים הם מזבח כפרה לאדם, ועליו לשמוח שעוונותיו מתמרקים ע"י יסורים בעולם הזה, ולא יבוש ולא יכלם לעולם הבא.

"בראשו נזעין" (י"ג מ"ד)

בראשו נגעו - מרמזת לנו התורה: בראש ובראשונה צריך האדם לראות את נגעו. כי האדם בטבעו, כל הנגעים אדם וואה, חוץ מנגעי עצמו. לכן בראשו - נגעו. יש ב' במסורה: בראשו נגעו ואשר ידעו איש נגעו (דברי הימים ב', ו'). לומר לך: בראש וראשונה צריך שידע האדם נגעו ויטהר ממנו בתשובה קודם שיתפלל. (בעל הטורים)

"ואם נקבה תלד" (י"ב ה')

טעם שהקדים הכתוב פרשת זכר לתורת נקבה כפי מה שכתב רש"י: אמר רבי שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף. לכן יש לומר גם כאן כיוון שהזכר נברא תחילה שהוא אדם הראשון ואחר כך לקח ממנו צלע ונבראה ממנו הנקבה, לפיכך קדמה תורתו לתורת נקבה. (מאור עיניים)

"נזע צרעת כי תהיה באדם..."

התיבה "נגע" ר"ת נקבל גן עדן. כאשר האדם שומר על פיו ולשונו ולא מדבר לשון הרע ורכילות, אזי מתקיים בו גן עדן. אולם כאשר אינו מקיים זאת נקבל בתיבה "נגע" ר"ת נאבד גן עדן ח"ו. הרי ידוע שכל עניין הצרעת והנגעים הבאים על האדם, הם בעקבות בחירתו בעשיית מצוות ומעשים טובים או חלילה הפוך. (שלמה אלבילה הי"ו)

"ואם נקבה תלד וטמאה שביעי"ם כהרתה" (י"ב ו')

מדוע לנקבה הטומאה יותר מאשר אצל זכר? כי מצאנו שחטא חוה הוא יותר מחטא אדם הראשון, כי היא קדמה ואכלה והזכר עשה עבירה קלה יותר ולכן טומאתו יותר קלה. (יוסף חן)

"והסגיר הכהן את הנזע שבעת ימים" (יג, ד)

הטעם לשבעה ימים הוא כדי שתעבור עליו שבת-קודש, שכן כתוב בספר יצירה: "אין בצער למטה מנגע ואין בטובה למעלה מעונג". לכן השבת, שנאמר בה "וקראת לשבת עונג", מסוגלת להפוך את הנגעו של המצורע ליענגו. (שפתי צדיק)

פינת הניבים והפתגמים

"טוב ארוחת ירק ואהבה שם משור אבוס וישנה ב" (משלי טו יז)
עדיף לאכול ארוחה פשוטה אפילו שהיא כוללת ירקות בלבד אך בארוחה זו משודרת תחושה של אהבה וריצוי מאשר לאכול ארוחה ראוותנית עם בשר שמן ומשובח, אבל בו בעת משדרים לאורח תחושה שאינו רצוי.
האהבה ביכולתה להמתיק גם ארוחת ירק לעומתה השנאה תמרר גם את המטעמים הטובים ביותר כדוגמת שור אבוס.

הסירו ממשול מדוך עמי! העלון טעון גנייה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

המשך הלכות פסח

מוצרי מזון טריים לפסח

אף על פי שהסברנו שיש להקפיד שעל כל מוצרי המזון שנרכשים לפסח, צריך שתהיה השגחה מיוחדת שלא יתערב בהם חמץ, מכל מקום יש דברים שאין צורך בהשגחה מיוחדת עליהם.

פירות וירקות

פירות וירקות, אינם צריכים הכשר מיוחד לפסח. ומותר לקנות אפילו מן הגויים (בחוץ לארץ) פירות וירקות לפסח. ואם יש שם איזה חשש של תערובת חמץ, לדוגמא, אם ארגזי הפירות מונחים בצד מוצרי המאפה שהם חמץ, ישטוף את הפירות והירקות לפני פסח היטב היטב, ובוזה יצא מכל חשש. (ויש אומרים שישטוף במים וסבון, ובתוך ימי הפסח צריך לעשות כן. (עיין ילקוט יוסף סימן תמז), אבל בדרך כלל חשש זה של פירורי חמץ אינו קיים.

דבש ושמן

בדור הקודם, מרן רבינו עובדיה יוסף זצ”ל פירסם הוראות מדוייקות, אילו מוצרים ניתן לקנות ללא כשרות לפסח. (ואת ההנחיות הללו פירסם בירחון ”קול סיני“). וכן נהגו עוד מגדולי הרבנים. אולם בזמן הזה, יש אומרים שאין לקנות שום מוצר אם אין עליו תעודת כשרות מיוחדת לפסח. והגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ”ל היה מחמיר בדבר אפילו במוצרים בסיסיים ביותר, כמו דבש ושמן, מפני שבזמנינו כמעט בכל מוצר מזון יתכנו זיופים, וכן הוספות ומעטות או רבות של חומרים משמרים או מחזקי טעם וכיוצא בזה, ולכן הקפיד בדבר שעל כל מוצר תהיה חותמת כשרות.

ומן הטעם הזה גם בכל ימות השנה, אנו מקפידים שעל כל מוצרי המזון תהיה חותמת כשרות שתעיד על כשרותו של המוצר. (ואפילו על מלח וסוכר נותנים כשרות). אולם באמת, שאם מדובר במוצר מיוחד, שהקונה יודע בוודאות שמדובר במוצר טבעי. ולמשל, מי שקונה שמן זית מאדם שיש לו כרם של זיתים ומייצר מעט שמן זית טבעי, והוא מכיר בשמן הזה שהוא טבעי באמת, אין צורך בחותמת כשרות מיוחדת לפסח על שמן זה. אולם באופן כללי כדאי להזהר ולהרגיל את כל בני הבית שלא להשתמש בפסח אלא במוצרים עם חותמת כשרות לפסח.

מיני אגוזים

כל סוגי הבוטנים, אגוזים שקדים וגרעינים וכיוצא בזה, שקולים אותם במלח, אין לקנותם במקום שאינו כשר לפסח, מפני שלעיתים קרובות מערבים שם מעט קמח בתערובת. ואפילו אם המקום מוגדר כמקום ללא חשש תערובת קמח, הנכון הוא שלא לקנות אלא במקום שיש עליו השגחה מיוחדת לפסח.

עופות

בזמנינו נוהגים שנותנים כשרות מיוחדת לפסח גם על מוצרי עוף. והטעם לכך, כי לעתים מוצאים בתוך גוף התרנגולת חיטה, ובשעה שמבשלים את העוף, החיטה עלולה לאסור את כל התבשיל. והחשש הזה היה מצוי בדורות הקודמים, שבכל בית היו שוטפים ומנקים את העופות באופן עצמאי, אבל בזמנינו שעושים כן במפעלים, כמעט ולא מצוי שתמצא חיטה בתוך העוף. ובכל זאת נוהגים להאכיל את העופות אך ורק במזון כשר לפסח, כך שכאשר שוחטים את התרנגולות הן נקיות לגמרי מחשש חמץ.

בדיקת חמץ וליל הסדר

א. הנהר ממשהו חמץ בפסח, מן השמים מסייעים **בידו שלא יחטא כל השנה**, ולכן קודם ליל י”ד בניסן נוהגים לנקות את כל חדרי הבית, שלא ישאר שם משהו חמץ. וכן את ילקוטי בתי הספר והתיקים של הילדים, ואינו צריך לבדוקם לאור הנר בליל ארבעה עשר בניסן.

ב. זמן הבדיקה הוא כעשרים דקות לאחר השקיעה, **ואסור לאכול פת או עוגה יותר מ- 54 גרם החל מחצי שעה קודם זמן הבדיקה**, אבל מותר לאכול אפילו הרבה, וכן תבשיל אורז וכדומה, או תה או קפה.

ג. **אסור להתחיל במלאכה חצי שעה קודם זמן הבדיקה**, ואסור להתחיל ללמוד מזמן הבדיקה, אבל אם התחיל ללמוד לפני זמן הבדיקה, אין צריך להפסיק.

ד. יש לנקות השיניים היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום ארבעה עשר, ואלה שיש להם שיניים תותבות, צריכים לרחצן היטב בין החריצים עד שלא ישאר בהם שום חמץ, ואפילו משהו, אולם אין צריך להגעילם ברותחים. והרוצה להחמיר יערה עליהם רותחים מכלי ראשון ודיו.

ה. אחר הבדיקה יבטל את החמץ ויפקירנו, ויאמר: **”כל חמירא דאיכא ברשותי דלא חזיתיה דלא יבערתיה וכו”**, (בלשון הקודש: **”כל חמץ ושאר שישנו ברשותי שלא ראיתיו ושלא בערתיו יתבטל ויהיה כעפר הארץ”**). וצריך לומר בשפה המובנת לו, כדי שיבין שכוונתו לבטל החמץ, ושיהיה בעיניו דבר שאינו חשוב כלום, אבל אם אומר הביטול בין בלשון הקודש בין בארמית, ואינו מבין שאינו מבטל חמץ, אלא חושב שאומר תחנה ובקשה, לא יצא ידי הביטול, וצריך לחזור ולבטלו בלועזית בשפה הידועה לו.

ו. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום, כדי שיבוא לביתו יקדש מיד אחר צאת הכוכבים. **ואחד אנשים ואחד נשים חייבים בארבע כוסות**. ומצוה לתת יין לפני התינוקות שהגיעו לחינוך לחנכם במצוות ארבע כוסות, וכן מצווה לחלק לתינוקות קליות ואגוזים, בליל פסח קודם עשיית הסדר, וכן מיני מתיקה, כדי שלא יישנו, ויראו שינוי וישאלו.

ז. טוב שהילדים ישנו בערב פסח ביום, בכדי שיוכלו להשאר רעננים בכל הסדר. וילד שלא מבין עדיין בסיפור יציאת מצרים, טוב להחמיר לתת לו יין לארבע כוסות, אלא שאין צריך רביעית, ויתן להם מיץ ענבים. ויותר הכרחי לתת להם קליות ואגוזים או מיני מתיקה, קודם עשיית הסדר.

ח. יסדר שולחנו ככלים נאים כפי כוחו, וינהג שררה בליל פסח דרך חירות. ויכין מקום מושבו שישב בהיסבה דרך חירות. ויש להניח מקום פנוי בשלחן בליל פסח, ולחסר ממנו מעט, זכר לחורבן. עני שאין לו כרים וכסתות, יסב על הספסל, או על הקרקע לצד שמאל, או לסמוך על ירך חבירו, אבל לא על ירך עצמו, שנראה כדואג ואבל חס שלום.

המזווה שהצילה מהתופת

סיפור זה התרחש ממש לפני חודשים ספורים. כולנו עדיין לא יודעים איך לעכל את האסון הנורא שפקד את עם ישראל ביום שמחת תורה. כנראה שבאמת לא נדרש ממנו לעכל את המצב. על זאת אנו זועקים לריבונו של עולם, "אבינו מלכנו, נקום נקמת דם עבדיך השפוך", אי אפשר יותר שדם יהודי נשפך. אנו רוצים גאולה. לא 'להסתגל' לגלות הזו חלילה וחס. אך עדיין, בין כל ההריסות מבצבים סיפורים שונים הממחישים לנו את הדבר שאנו יודעים, שהקב"ה אף פעם לא עוזב אותנו. יהודי שומר תורה ומצוות שעובד לפרנסתו כמשלוחן, הגיע תקופה לפני שמחת תורה להביא מוצר ללקוח המתגורר באחד מהישובים שהמרצחים השפלים טבחו ביהודים. המשלוחן עשה את המוטל עליו ולפני שיצא מבית הלקוח, הוא פנה לבעל הבית, "יהודי יקר, אני רואה שאין מזווה בדלת. אולי כדאי שתקיים את המצווה היקרה הזו, מצוה יקרה וגם סגולה גדולה לשמירה." בעל הבית התנגד, "אני לא שם! אתה רוצה שיהיה כאן מזווה? תשים אתה." "אין שום בעיה!", אמר המשולחן, "אני אשים!" נסע המשלוחן לעיר סמוכה וקנה מזווה. חזר לביתו של הלקוח וקבע את המזווה במשקוף כהלכה. זה עוד לא הסוף... לאחר הטבח בשמחת תורה, התקשר הלקוח למשלוחן שקבע את המזווה בסערה. אחוז טירוף מהמציאות שנראית לעיניו. "אתה לא תאמין!!!", הוא מסנן לפלאפון בלב פועם בעוצמה, "מימיני, כל הבתים נחרבו. נחרכו. משמאלי, השכנים האהובים אינם. התופת רדפה ותפשה אותם. הבתים נחרבו. הבית שלי נשאר ש-ל-ם!!! אני לא מאמין למה שאני רואה!!!" וודאי שאין אנו יודעים חשבונות שמים. איננו יכולים לומר מדוע קרה לפלוני כך ולמישהו אחר קרה אחרת. במהלך הדורות היו צדיקים רבים שנעקדו על קידוש השם, ישמרנו הא-ל. אך זאת אנו יודעים שיש השגחה פרטית והכל מכוון מהשם יתברך. אך בהחלט אפשר לראות כאן בסיפור הזה השגחה פרטית על יהודי ששם מזווה אחרי הרבה שנים ובכוח מצוה זו ניצל. כמו כן, תפקידנו לקיים את מצוות השם יתברך גם אם לא נזכר חלילה לראות את הסגולות האמורות בכל מצוה. עומד האדם בפתח ביתו, יום עמוס מחכה לו בעולם הגדול. מה ישמור עליו מהשאון הזה!! ככל שהעולם מתקדם, במקביל להתפתחויות המסייעות לנו בתחומים שונים בחיים, הוא גם קצת מאיים. מה יגרום לי להישאר בנאדם? לא להיסחף לשקר, לא לתת לרוע לגבור, מי יתן לי את החוזק? לא לחמוד את מה ששייך לשני? להאמין שלכל אחד מגיע משמים את חלקו? ישנו משהו יחיד ששומר אותנו בכל עידן שהיה ויהיה. יותר נכון מישוה... הקב"ה! האמונה בו! רק מה צריך לדאוג זה, לא לעזוב את היד. את זה מזכירה לנו המזווה. כשאתה כבר עם רגל בחוץ המתן רגע הנח ידך על המזווה, נשק אותה, תזכור

מה כתוב בה, קח אתך את המסר הזה שהמזווה נמצאת דווקא מחוץ לדלת ולא במסגרת בסלון ביתך, היא יושבת בגבול. היא רוצה שתיקח אותה אתך, בליבך. את המסר שכתוב בה, גם בצאתך לעולם וגם בשובך הביתה, ובזכות התבוננות זו השם ישמר צאתך ובוואך מעתה ועד עולם. אמן כן יהי רצון.

מוצא שפתיך תשמור!

מספר המוהל הר"ר יששכר ידגר שליט"א, מביתר: הקב"ה זיכני לשמש כמוהל שנים רבות, ואני עורך בריתות בכל רחבי תבל. בתאריך י"ח שבט תשפ"ד, הוזמנתי לשמש כמוהל בברית באולמי "בית ישראל" ירושלים. אבי הבן אמר לי שקיבל את הטלפון שלי מחבר אחר המשמש כמוהל, אחר שהוא לא היה פנוי באותו יום. למאי נפקא מינה? הוזמנתי - באתי בשמחה לקיים את המצוה הגדולה. כשהגעתי לבדוק את התינוק, היולדת אך ראתה את פני ופרכה בבכי... נבהלתי כהוגן... כי מה עוללתי? ואז היולדת אמרה לבעלה המשתומם, "האיש הזה הבטיח לי שהוא יהיה המוהל של בננו!" לקח לי כמה שניות לקלוט במה מדובר... ומעשה שהיה כך היה: בערב ל"ג בעומר תשפ"ג ססתי לקייב בעיצומה של המלחמה, לסבב של בריתות. זכיתי להכניס שם 4 יהודים בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. למחרת, ל"ג בעומר, פניתי לשוב לארץ הקדש. בשדה התעופה מזוודת הטרולי שלי עברה בדיקה מדוקדקת, כנראה שהממונה על החיפושים שם היה רעב מאד, שכן הוא החרים לי כמה מוצרי מזון... כפרת עוונות. אחר כך הוא מצא את הנרתיק עם כלי המילה היקרים, והוא הודיע לי שלא אוכל לטוס כשהם במטען היד שלי. את המזוודות שלי הפקדתי זה מכבר והן מצויות היו בבטן המטוס, כך שעמדתי אובד עצות. תרתי אחר מוצא כלשהו, ואז הבחנתי בחבורה של נשים יהודיות שפניהן מועדות אל המטוס "שלנו". שאלתי אם יש מי מהן שלא מסרה עדיין את המזוודות, וגברת אחת הציגה את עצמה ושאלה איך היא יכולה לעזור. סיפרתי על מה שקרה וביקשתי שתואיל לאחסן במזוודה שלה את כלי המילה. היא הסכימה בשמחה. מסרתי את הנרתיק בתוספת כרטיס ביקור, ואמרתי לה שאני כבר אפנה אליה בארץ ישראל ואבוא לקבל את הפיקדון. הודיתי לה, ואחר כך הוספתי: "זכות מצוות המילה תעמוד לכם, וכאשר תזכו לשמחה בביתכם בע"ה אבוא גם למול את בנכם..." והיא הפטירה "בעזרת השם, בעזרת השם." תשעה ירחים בדיוק חלפו, מ"ח אייר עד י"ח שבט, בדיוק מפתיע ממש אני מגיע לברית, הם כלל לא זכרו את הענין, הם פנו אל מוהל והוא ענה שנבצר ממנו מלהגיע, כך גם המוהל השני שענה בשלילה, והוא זה שהפנה אותם אלי! העולם לא מתנהל באופן אקראי... מוצא שפתיך תשמור!

